

Het doucht wel zo prettig zonder plastic

Dr. Martine Vonk

Onlangs deed mijn dochter op school mee aan een project over de plastic soep in onze oceanen. Ik had de beelden van de maaginhoud van dode noordse stormvogels en albatrossen al eens eerder op internet gezien: draden, doppen, plastic in allerlei kleuren en vormen, door de vogels aangezien voor voedsel. Schokkend.

Naast deze herkenbare stukken plastic dwarrelen er ook veel kleinere plastic deeltjes in het water rond, de microplastics. Deze ontstaan wanneer plastic flesjes, tasjes en andere plastic producten in zee belanden en door UV-straling van de zon en door stroming van het water uiteenvallen in steeds kleinere deeltjes.

Naast deze zogenaamde secundaire microplastics bestaan er ook primaire microplastics. Dat zijn kleine plastic deeltjes die bewust worden toegevoegd aan producten, en dan met name aan verzorgingsproducten als scrubs, shampoos en tandpasta. Deze primaire microplastics worden grotendeels uitgefilterd in de waterzuiveringsinstallaties, maar een aanzienlijk deel ervan belandt alsnog in de oceaan.

Deze microplastics vormen een groot probleem. In eerste instantie voor de vogels en zeedieren die de plastics aanzien voor voedsel. Dit leidt tot problemen in hun darmen en kan zelfs verhongering tot gevolg hebben. In tweede instantie zijn ook wij zelf de dupe van deze microplastics, wanneer we vissen en schelpdieren consumeren.

Vier maanden geleden werd bericht dat Oostenrijkse onderzoekers de ontlasting van acht proefpersonen uit evenzoveel landen hadden onderzocht en daar gemiddeld negen soorten plastic in hadden gevonden (RD 24-10). In tien gram ontlasting vonden ze twintig microdeeltjes plastic. Het is dus aannemelijk dat ook u en ik plastic in ons lichaam hebben.

Wat de gevolgen zijn van plastics in ons lichaam is nog niet bekend. Voor relatief grotere plasticdeeltjes geldt de verwachting dat deze gewoon met de ontlasting ons lichaam weer verlaten. We weten echter nog niet wat er gebeurt als deze microdeeltjes lange tijd in het maag-darmkanaal blijven zitten. Ook het effect van kleinere deeltjes, de zogenaamde nanodeeltjes, is nog lang niet vastgesteld. Uit tests is gebleken dat deze deeltjes vaak in de lever terechtkomen, maar over het langetermijneffect

daarvan is nog niets te zeggen.

Ik vind het onbegrijpelijk dat hier het voorzorgprincipe niet veel sterker geldt. Hebben we niets geleerd van de verhalen over asbest, waar zoveel mensen schade van hebben ondervonden? Hoe kan het bestaan dat producenten alle ruimte krijgen om microplastics bewust aan hun producten toe te voegen, terwijl we de gevolgen voor het milieu en onze gezondheid nog niet hebben vastgesteld, maar wel vermoedens hebben dat ze risicovol zijn? Producenten houden vooralsnog vol dat het toevoegen van deze microplastics nodig is voor de kwaliteit van hun product. Er zijn echter al veel verzorgingsproducten op de markt zonder microplastics, dus dit argument kan in de prullenbak.

De lidstaten van de Europese Unie hebben inmiddels een verbod afgesproken op wegwerpplastics, zoals wattenstaafjes, rietjes, roerstaafjes en bordjes. Dit verbod zal in 2021 in werking moeten treden. Een verbod op het toevoegen van microplastics aan verzorgingsproducten is er echter nog niet. Ruim drie weken geleden heeft het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen hiertoe een oproep gedaan aan de EU.

Zolang producenten nog de ruimte krijgen om deze stoffen aan hun producten toe te voegen, kunnen we er als consument natuurlijk wel voor kiezen deze producten niet meer te kopen. De Plastic Soup Foundation heeft in het kader van de actie "Beat the microbead" een lijst opgesteld met 67 microplastics die in tandpasta, shampoo en douchecrèmes kunnen voorkomen, zoals polyethyleen (PE), polypropyleen (PP) en polymethyl methacrylaat (PMMA). Wie geen zin heeft om de ingrediëntenlijst van iedere shampoofles en tube tandpasta op deze 67 stoffen door te nemen, kan het overzicht checken op beatthemicrobead.org. Daarin staat per product aangegeven of deze microplastics bevat. Het uitzoeken kost misschien even tijd, maar het doucht wel zo prettig zonder plastic.

De auteur schrijft en spreekt over duurzaamheid. Reageren? rubriekforum@refdag.nl.

Er zijn al veel verzorgingsproducten zonder microplastics

Forum 19

Het doucht wel zo prettig zonder plastic